

> Retouradres

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Onze referentie
2025-0000400844

Uw referentie

Datum 07 juli 2025
Betreft Brief TNO-rapport - NCS

Om de nationale veiligheid te borgen, is een stabiele Nederlandse markt voor de ontwikkeling van cryptografische producten (die ingezet worden voor de versleuteling van Staatsgeheimen) noodzakelijk. Vanwege de urgentie en de strategische behoefte aan eigen cryptografische middelen is de Nationale Cryptostrategie (NCS) sinds twee jaar structureel verankerd in beleid en uitvoering. Met deze brief wordt uw Kamer geïnformeerd over het advies van TNO over de samenwerking tussen de Nederlandse Staat en bedrijven die cryptografische producten ontwikkelen. Het adviesrapport van TNO geeft tevens uitvoering aan de moties van leden Özütok (GroenLinks) en Paternotte (D66) over de NCS en de motie van lid Six-Dijkstra (NSC) over het borgen van Nederland als autonoom cryptografieproducerend land.¹

Doelstellingen en knelpunten Nationale Cryptostrategie

De NCS heeft als doel de nationale crypto-industrie op lange termijn beschikbaar te houden als ontwikkel- en leveringspartner van de overheid en zo Nederland als 'crypto producing nation' te behouden. Daarnaast beoogt de NCS bescherming van (hoog) gerubriceerde informatie met in Nederland ontwikkelde en gecertificeerde middelen, ter waarborging van strategische autonomie en digitale soevereiniteit.

De continuïteit van door het Rijk gegunde opdrachten is, onder de huidige werkwijze, moeilijk te waarborgen. Hierdoor hebben cryptobedrijven moeite om personeel vast te houden tussen opdrachten, met het risico op verlies van schaars specialistisch ontwikkelvermogen. Vanwege hun hoogwaardige kennis zijn deze bedrijven bovendien aantrekkelijk voor overnames door buitenlandse partijen. De vraag naar cryptografische middelen komt vrijwel uitsluitend van de Rijksoverheid, wat leidt tot een wederzijdse afhankelijkheid binnen een beperkt marktmechanisme.

¹ Kamerstuk 35570 VII, nr. 13 en Kamerstuk 26643, nr. 1255.

Gelet op deze uitdagingen is er momenteel geen solide Nederlandse markt voor cryptografische ontwikkeling. Dit bemoeilijkt het binden en behouden van crypto-ontwikkelbedrijven voor Nederland. Daarom wordt gezocht naar een nieuw samenwerkingsmodel dat een structurele samenwerking tussen het Rijk en deze bedrijven mogelijk maakt, met oog voor de wederzijdse belangen.

Behoefte aan een nieuw samenwerkingsmodel

Tegen deze achtergrond is TNO gevraagd te adviseren over een nieuw samenwerkingsmodel dat structurele samenwerking tussen het Rijk en cryptobedrijven mogelijk maakt. Dit model moet voorzien in langdurige leveringszekerheid van cryptografische middelen die geschikt zijn voor de bescherming van staatsgeheim gerubriceerde informatie, en daarmee bijdragen aan de versterking van onze digitale strategische autonomie.

Advies TNO en opvolging

- TNO concludeert dat het model haalbaar is en doet aanbevelingen voor een samenwerkingsvorm die past bij de verschillende marktpartijen.
- Er is een juridische grondslag voor het voorgestelde model binnen het aanbestedingsrecht.

Met deze Kamerbrief bied ik u het adviesrapport aan. Tegelijkertijd is, als blijkt van onze gezamenlijke intentie om de NCS doelstellingen te realiseren, een intentieverklaring ondertekend door het Rijk, Defensie, de AIVD en zeven Nederlandse cryptobedrijven. Samen gaan wij nu aan de slag met de uitwerking van de aanbevelingen. CIO Rijk zal, in samenwerking met Defensie en de AIVD, een implementatieplan opstellen. Uw Kamer wordt via de verzamelbrieven Digitalisering geïnformeerd over de voortgang. De urgentie is hoog en de belangen zijn groot – en deze stap markeert een belangrijk moment in het veiligstellen van Nederland als autonoom cryptografie producerend land.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Herstel Groningen, Koninkrijksrelaties en Digitalisering

Eddie van Marum

De Minister van Defensie,

Ruben Brekelmans

Onze referentie
2025-0000400844